

Келій І.О., Сидорович О.К.
студентки 4 курсу
факультету психології, політології та соціології
Національний університет «Одеська юридична академія»

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ, ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ

Сьогодні в Україні все більше обертів набирає громадянське суспільство та волонтерська діяльність. Волонтери намагаються допомогти всім, хто цього потребує, не залишаючи без уваги проблеми, які стосуються благоустрою міст.

Суспільство не завжди байдуже до чужих проблема, але головна проблема полягає у відсутності коштів. Саме цим зумовлена актуальність теми соціального підприємництва.

Від традиційної благодійності соціальне підприємництво відрізняється тим, що воно націлене на самоокупність, а також на отримання прибутку. Завдяки цьому, на відміну від благодійності це підприємництво менше залежить від постійних пожертвувань.

Основною метою є створення умов, за яких буде вирішено соціальні проблеми. Постійна виробнича діяльність і надання послуг є головними причинами існування соціальних підприємств. Підприємці мають вміти знаходити можливості для розвитку, акумулювати ресурси та приймати рішення, які матимуть довгостроковий позитивний вплив на суспільство.

В США про соціальне підприємництво заговорили в 80-х роках минулого століття, в Європі це поняття з'явилося через десятиліття в Італії [3, с. 319].

Стосовно розвитку соціального підприємництва в Україні, нажаль, сьогодні не має законодавчого закріплення понять «соціальне підприємництво», «соціальна економіка» та «підприємства соціальної економіки». Українські спеціалісти розглядають соціальне підприємництво як діяльність недержавної неприбуткової громадської організації, спрямовану на реалізацію товарів і послуг, або як схему взаємин громадської організації з приватним підприємцем.

Не зважаючи на відсутність відповідного законодавства й системи фінансування, недостатність платформ для обміну інформацією та досвідом із міжнародними діючими підприємцями, ми можемо бачити заклади наближені за своєю діяльністю до соціального підприємництва, які знаходяться на території нашої держави.

У якості прикладу соціального підприємництва в Україні можна розглянути ресторан 4 City.

Основною метою цього закладу є створення міського кафе для максимально широкої аудиторії віком від 18 до 40 років. Заклад матиме 300 засновників, кожен з яких зробить внесок у розмірі 1000 доларів. Керуватиме кафе професійний ресторатор, який отримуватиме 30% прибутку, інші 70% йтимуть на реалізацію соціальних проектів з розвитку Одеси [1].

Фінансування буде тільки для соціальних неадресних проектів, тобто на те, що має вплив на безліч людей: установка лавок, облаштування скверу, видання книги про Одесу, тощо.

Засновники самостійно вирішуватимуть на який проект будуть відправлені кошти кожного місяця, шляхом голосування.

Ресторан поєднуватиме 4 напрямки кухні, окремо напрямок take away, зону лекторію та заходів, приблизно 90-120 посадочних місць та 200 квадратних метрів залу.

Мета проекту - обслуговувати 300 гостей в день із середнім чеком в 130 гривень, що дасть середній оберт близько 1200000 гривень, за таких прибутків проект буде вважатися економічно успішним [1].

Відкриття даного закладу заплановано на квітень 2017 року. Неодноразово проводилися різноманітні презентації, внаслідок чого проект набирає популярності щодня.

Варто зазначити, що цей проект аналог громадського ресторану Urban Space 100, розташованого в Івано-Франківську.

Ідея цього громадського ресторану належить платформі «Тепле Місто». Управління закладом здійснює компанія «23 ресторани». Urban Space 100 було відкрито 27 грудня 2014 року.

На сьогоднішній день реалізовано та знаходяться в процесі реалізації 31 проект, ось деякі з них [2]:

- Соціальний проект «Шукаю домівку»

Реалізовано 01.03.2016 - 31.03.2016

Сума - 10 000 гривень.

В рамках реалізації проекту розроблено та здійснено інформаційну соціальну кампанію, направлену на інформування мешканців Івано-Франківська про важливість прилаштування в домівки безпритульних тварин.

Протягом березня 2016 року були розміщені інформаційні плакати з фотографіями безпритульних тварин, що знаходилися у притулку із закликом взяти їх в сім'ї іванофранківців. Завдяки акції вдалося прилаштувати більшу частину тварин у сім'ї.

- Дізнайся свою групу крові!

Реалізовано 22.05.2016 - 31.08.2016

Сума - 12 500 гривень.

Навколо проекту об'єдналось понад 40 волонтерів. Перш за все, це студенти Медичного університету 2-5 курсів.

Формат вуличної акції показав, що найактивніше цікавиться проектом молодь та дорослі люди, віком від 16 до 35 років.

Акції проводились просто неба у середмісті, на вул. Незалежності біля Стоматологічного корпусу Медичного університету впродовж всього літа.

В ході вуличних акцій було обстежено 326 осіб. З них 73 записались в електронну базу на Donor.ua.

Такі ж акції будуть продовжуватися, починаючи з квітня 2017 року в інших вузах міста.

- Перший міжнародний фестиваль крафтового пива

Реалізовано 26.08.2016-27.08.2016

Сума - 20 000 гривень.

26-27 серпня 2016 року у Франківську пройшов культурно-розважальний фестиваль крафтового пива.

У фестивалі прийняло участь 20 крафтових та малих регіональних пивоварень, частина яких пивовари з Німеччини, Угорщини, Польщі.

Дегустувати пиво можна було із свого бокалу, ємкістю у 0.33/0.2 г, оскільки було представлено більше 70-ти видів напою. У день можна було спробувати від п'яти до восьми рецептів.

Можливо, комусь ці досягнення можуть здаватися досить не значними, але це тільки початок. Соціальне підприємництво набирає обертів в Україні. Там, де не вистачає державного фінансування, на допомогу приходять свідомі підприємці, готові допомагати та вкладати власні кошти, сили та час.

Враховуючи ці аспекти розвитку соціального підприємництва в Україні, можна відзначити, що його варто розглядати, як підприємницьку діяльність направлену на реалізацію соціальних проєктів.

Україна ще на самому початку шляху - вітчизняне соціальне підприємництво тільки формується, випробовуються підходи і методики, досліджуються ринки і напрямки. І, хоча поки ще рано говорити про сформований український ринок соціального підприємництва, перспективи у нього однозначно є.

Література

1. Офіційний сайт ресторану 4 City [Електронний ресурс] // Цілі проєкту. - Режим доступу: <http://4city.od.ua/>
2. Офіційний сайт громадського ресторану Urban Space 100 [Електронний ресурс] // Головна. - Режим доступу: <http://urbanspace.if.ua/>
3. Социальная политика : учебник для бакалавров / под ред. Е.И. Холостовой, Г.И. Климантовой. - М.: Издательство Юрайт, 2013. - 424 с.